

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr.3/4 (428/429)

1985 Velykos

A l e l i u j a !

Gražaus bei sveiko pavasario ir linksmų Velykų

INFORMACIJŲ skaitytojams nuoširdžiai linki

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

ir

VASARIO 16 GIMNAZIJOS KURATORIJOS VALDYBOS

- x -

L I T U A N I S T I K O S K A T E D R A

Kai kalbame apie katedras, tai pirmiausia pagalvojame apie katalikų šventoves, turinčias katedros vardą. Tai vyskupų bažnyčios. Užsienyje lietuviškų katedrų-bažnyčių neturime. Kai kas katedromis vadina lietuviškas koplyčias, įrengtas didžiulėse šventovėse - Šv. Petro bazilikoje Vatikane, Nekalto Prasidėjimo tautinėje šventykloje Vašingtone ir dar gal kur kitur.

Lietuvoje katedra vadinama ir atskira mokslo šaka arba disciplina aukštojoje mokykloje. Tai lyg kokia mokslo šventovė. Anglosaksai jai yra davę žymiai kuklesnį vardą. Tai, ką mes vadiname katedra, jie laiko tik kėde: The Endowed Chair, Lehrstuhl. Bet esmė ne pavadiniame. Illinois universitete Čikagoje įsteigtas skyrius lituanistikai tirti bei studijuoti pavadintas **L i t u a n i s t i k o s k a t e d r a**. Jos steigėjas - Pasaulio lietuvių Bendruomenė. Įsteigimo data laikoma 1981 lapkričio 20, kai PLB valdyba pasirašė sutartį su Illinois universitetu ją steigti su 750.000 dolerių fondu. Lietuviai į tą fondą įneša 600.000 dol., o universitetas prideda 150.000 dol. Fondas neliečiamas - katedros darbas finansuojamas gaunamais nuošimčiais. Lituanistikos katedros lėšoms telkti įsteigtas Pasaulio lietuvių bendruomenės fondas (Lithuanian World Community Foundation - 5620 S.Claremont Ave., Chicago, IL 60636).

Ikšiol lietuviams pasisekė surinkti daugiau kaip pusę reikiamos sumos - 360.000 dol. Dar trūksta 240.000 dol., kurie turi būti įmokėti per dvejus metus. Suma stambi, laikas trumpas. Todėl PLB valdyba ir PLB fondo taryba šiuos metus paskelbė Lituanistikos katedros metais ir paprašė viso pasaulio lietuvius aukoti jos įsteigimui užbaigti.

Vokietijos LB taryba š.m. kovo 2 suvažiavime gyvai reagavo į PLB valdybos kvietimą, išrinkdama trijų asmenų su akademiniais laipsniais komisiją katedros lėšoms telkti ir čia pat suaukojo 515,--DM. Tai didelė suma - posėdyje dalyvavo tik 14 Tarybos narių ir kontrolierius. Reikia laukti, kad ir Vokietijos lietuviškoji visuomenė savo aukomis parodys, kad pritaria Lituanistikos katedros steigimui ir ją remia. Nors ji yra Illinois universitete Čikagoje, bet tarnaus viso pasaulio lietuviams. Visose Vakarų pasaulio šalyse gyveną lietuviai gali ten studijuoti lituanistinius dalykus ir įsigyti magistro bei daktaro laipsnius. Tai turėtų būti svarbu ypač Vokietijos lietuviams, turintiems Vasario 16 gimnaziją, kasmet išleidžiančią po keletą abiturientų. Tiesa, iki šiol Vokietijoje neatsirado lietuviško atžalyno, atsidėjusio lituanistinėms studijoms. Dalinai gal ir dėl to, kad sąlygos studijuoti lituanistiką buvo labai nepalankios: šalia lituanistikos reikėjo rinktis dar ir kitus dalykus. Įsteigus Lituanistikos katedrą, dabar galima pasiūlyti vien lituanistikai ir tuo būdu pasiekti geresnius rezultatus.

Lituanistiko katedra jau veikia nuo 1984 rudens. Pirmuoju vedėju pakviestas lituanistas pfg.dr.Bronius Vaškelis. Atsirado jau ir studentų, siekiančių magistro bei daktaro laipsnių. Jie išskleidė skeptikų abejones, kad gali atsitikti, jog turėsime brangiai

kaįnavusia Katedrą, bet nebus studentų.

Vokietijos LB valdyba dar prieš Lituanistikos katedros įsteigimą gilinosi į jos paskirtį bei uždavinius ir padarė išvadą, kad daugiausia ji turėtų rūpintis lietuvių istorikų paruošimu. Sovietiniai istorikai klastoja mūsų tautos praeitį. Lituanistikos katedra turėtų paruošti mokslininkus, kurie teisingai ją nušviestų. Ši mintis buvo svarstyta ir rado pritarimą Europos kraštų LB vadovų suvažiavime 1981 rugpjūčio 6 Prancūzijoje 28-tos lietuviškųjų studijų savaitės metu, dalyvaujant ir PLB valdybos atstovui.

Daugelyje universitetų lituanistiką dėsto svetimtaučiai, nepakankamai moką lietuvių kalbą, nekalbant jau apie susipažinimą su Lietuvos istorija, jos tradicijomis ir dabartine padėtimi. Lituanistikos katedros absolventai, pasipuošę žymaus JAV-bių universiteto akademiniais laipsniais, galės pakelti lituanistikos dėstymą aukštosiose mokyklose, neprileisdami prie to darbo nepakankamai pasiruošusių svetimtaučių arba ir lietuvių. Net ir Vasario 16 gimnazijai gali jų prireikti.

Aukas Lituanistikos katedrai siųsti: Volksbank Kreis Bergstrasse 6840 Lampertheim, Konto-Nr.8.9516.24 Lehrstuhl der Lituanistik. BLZ 509 914 00

--- ooo ---

V A S A R I O 1 6 M I N Ė J I M A I

H u t t e n f e l d

Nepriklausomybės atstatymo 67-ąsias metines Vokietijos LB valdyba suruošė š.m.vasario 23. Ne be reikalo jis pavadintas centriniu. Tiek iškilmingumu, tiek programa ir dalyvių skaičiumi jis pralenkė visus kitus.

Pradėta ruošti dar prieš Kalėdas: pamaldoms laikyti pakviestas vysk.Ant.Deksnys ir kun.Fr. Skėrys, šventinei prakalbai pasakyti - Europos parlamento narys ir Pan-Europa-Union vokiečių sekcijos prezidentas dr.Otto von Habsburg, autorius prieš dvejus metus Europos parlamente priimtos rezoliucijos, reikalaujančios dekolonizuoti Pabaltijį. Šokiams groti užsitikrintas sunkiai gaunamas 17 muzikantų amerikiečių karo aviacijos orkestras iš Ramsteino. Tuoju po Naujų Metų išspausdinti ir išsiuntinėti per tūkstantis kvietimų. Įtampiai ruošėsi ir gimnazijos choras, orkestras bei tautinių šokių grupė, beveik kasdien lavindamiesi.

Oras vasario 23 buvo šaltokas, bet sausas - susisiekimas automobiliais geras. Tad suvažiavo per 600 žmonių. Iškilmės pradėtos pamaldomis. Popiet pilnutėlaitėje katalikų bažnytėlėje šv.mišias atnašavo vysk.dr. Antanas Deksnys su kunigais Broniu Liubinu, Jonu Dėdinu, Antanu Bunga bei tėv.Alfonso Bernatoniu. Prie gausiai gėlėmis papuošto altoriaus stovėjo skautai su vėliava.

Kun. Dėdina s atkreipė dėmesį į metalinius šv.Kazimiero ir Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslus, padovanotus buv. Vasario 16 gimnazijos mokinio Petro Wernerio. Pranešė, kad pr.m. per minėjimą suaukota apie 400 DM ir nurodė, kuriems tikslams pinigai išleisti.Prašė ir šiemet nepagailėti aukų. Vėliau patirta, kad tautiečiai šiemet buvo dar dosnesni - suaukojo per 500 DM.

Vargonuojant mokyti.Arvydui Paltinui, galingai skambėjo lietuviškos giesmės. Kun. Liubina s perskaitė Evangeliją lietuvių, o pamokslą pasakė vokiečių kalba, supažindindamas su Lietuvos praeitimi iki 1918.II.16 ir su istorine Vasario 16 Akto reikšme. Priminė sunkią Lietuvos katalikų būklę sovietinėje okupacijoje: 1972 pradėtą leisti LKB Kroniką, už tikėjimo laisvę ir žmogaus teises įkalintus kovotojus, ypač kunigus, ir kvietė melstis už lietuvius tėvynėje.

Pamokslą lietuvių kalba pasakė vysk.DEKSNYS. Pradėjo Vladimiro kalėjime mirusio arkivysk.M. Reinio žodžiais - Tebūnie pašlovinti, nenusilenk prieš netiesą, nes jie gyvena visada.Taip ganytojas ramino savo bendrakalinius. Parafrazuodamas šį posakį, pamokslininkas sakė - Tegubus palaiminti, nenusilenk prieš okupaciją. 1918 Vasario 16 Akto nušvitusi laisvės saulė vėl užtemo. Lietuva išbraukta iš pasaulio žemėlapių ir enciklopedijų, jos žmonės beteisiai. Motinai skaudu kai vaikai jos išsižada. Motinos Lietuvos akys ašaroja matant, kai jos vaikai išsižada savo kalbos ir kilmės. Kvietė siųsti į Aukščiausiąją maldas už tuos, kurie dirba tėvynėje ir svetur dėl jos laisvės.

Kun.Ā.Bunga perskaitė prof.kun.St.Ylos Laisvės maldą.

Kun. Fr. Skėrys , tuo pat metu laikęs pamaldas evangelikų bažnytėlėje, taip pat džiaugėsi nepaprastai dideliu maldininkų skaičiumi - susirinko apie šimtinė evangelikų. Ir čia

gražiai skambėjo lietuviškos giesmės. Pamoksle kun. Skėrys iškėlė laisvės vaidmenį tautų ir žmonių gyvenime ir net gamtoje. Visi jos ilgisi, už ją kovoja. Krikščionims ypač svarbi tikėjimo laisvė, kuri mūsų tėvynėje labai varžoma.

Filnoje Bürgerhaus'o salėje, papuoštoje lietuvių ir vokiečių trispalvėmis, vyčiu bei medžių šakomis, minėjimas pradėtas Vokietijos ir Lietuvos himnais. Atidarymo žodį tarė Vokietijos LB valdybos pirmininkas inž. Juozas S a b a s .

Programai vadovavęs Valdybos vicepirmininkas Vincas B a r t u s e v i č i u s , M.A., pastebėjo, kad brangią šventą švenčiame nors laisvi, bet toli nuo tėvynės, kenčiančios nelaisvės pančius. Bet ji gyva ir po 40 su viršum metų priespaudos. Ji ypač gyva savo vaikuose, kovojančiuose dėl jos laisvės tėvynėje ir svetur.

Vokiečių kalba kalbėtojas sveikino aukštuosius svečius - vysk. Deksnį, kun. Skėrį bei kitus dvasiškius ir dėkojo už iškilmingas pamaldas - kun. Ansorg, Hesseno socialinių reikalų ministerio atstovą dr. Liebscher, to krašto parlamento narį C. Greiff, apskrities viršininko pavad. H. Strecker, Lampertheimo miesto burmistrą G. Dieter ir to miesto tarybos pirmininką H. Weihmann, Hüttenfeldo viršaitį Edm. Maul, Latvių bendruomenės tarybos pirmininką dr. J. Platais bei Valdybos atstovą Ž. Indriksons, Prancūzijos LB atstovą Rič. Bačkį ir visus kitus. Aptaręs tėvynės sąvoką, V. Bartusevičius pastebėjo, kad netekusius namų mus po karo, jieškančius pastogės savo moksleiviams, likimas atvedė į Hüttenfeldą. Čia įsikūrę, gražiai sugyvename su jo žmonėmis. Jų draugiškumą pajutome ypač praeitą vasarą. Kilus gaisrui, visi atskubėjo į pagalbą. Už tai kalbėtojas dėkojo ypač ugniagesiams, uoliai gesinusiems degančią pilį, ir Lampertheimo miestui, Bergstrasse's spkričiai, Hesseno krašto bei Federalinei vyriausybei už finansinę paramą. Jos būsimę reikalingi ir pradėję atnaujinti pilį bei statyti berniukų bendrabutį jau šį pavasarį.

Hesseno parlamento nario dr. Chr. Greiff ir apskrities viršininko Fr. Hartnagel vardu sveikinas jo pavad. H. Strecker, atkreipė dėmesį į ką tik giedotą vokiečių himną, kur skelbiama vienybė ir laisvė. Lietuviams labai gerai žinoma laisvės ir teisės vertė. Ir iš tėvynės išguitieji (Vertriebene) vokiečiai yra deklaravę teisę į tėviškę ir joks laikas negali jos panaikinti. Gimnazijai pažadėjo apskrities ir savo asmeninę paramą, kad ji galėtų gerai atlikti savo uždavinį.

Hesseno krašto pabėgėlių skyriaus socialinių reikalų ministerijoje vedėjas dr. Liebscher ministerio dr. Amin Clauss bei savo vardu dėkojo už pakvietimą pastebėdamas, kad šio krašto vyriausybė yra labai draugiška svetimtaučiams, taigi ir lietuviams. Užtikrino, kad po pilies gaisro bus rastas sprendimas, kaip vėl viską atstatyti.

Lampertheimo miesto tarybos pirmininkas H. Weihmann sakė džiaugęsis, kad lietuviukai čia gerai jaučiasi. Išreiškė viltį, kad ateinančiais metais mokykla turės tinkamas patalpas.

Hüttenfeldo viršaitis Edmund Maul konstatavo, kad kiekvienais metais vasario mėn. lietuviai iš visos Vokietijos ir net kitų kraštų susirenka šiuose savivaldybės namuose savo šventės švesti. Tai rodo, kokia ji jiems brangi. Vokietijos lietuviai sugebėjo įsijungti į šio krašto gyvenimą, neatsisakydami savo kultūros ir tradicijų, kurias perteikia ir jaunajai kartai. Vyksta sklėdus bendravimas: mes lankomės lietuvių renginiuose, o lietuviai - vokiečių. Lietuvių įsikūrimas Hüttenfelde įnešė į šios vietovės gyvenimą įvairumo.

Gauta daug sveikinimų raštu, tarp jų Europos Bendruomenės teismo prokuroro dr. C. O. Lenz, kelių Bundestago narių, Vokietijos estų centro komiteto ir kitų.

Programos vedėjas, prieš kviesdamas dr. Otto von Habsburg šventinės prakalbos, nurodė, jog vokiečių spaudoje skaitome apie užmirštas Pabaltijo tautas. Jos nėra užmirštos, tik neturima drąsos apie jas kalbėti, nenorint pykinti sovietų. Sakoma, jog nieko negalima pakeisti. Taip teisė ir teisingumas pakeičiami politiniu egoizmu.

Nedaug bėra likę lietuvių, prieš 66 metus savanoriais kovojusių už mūsų tautos laisvės atstatymą. Viena jų turime laimės čia turėti. Tai buv. Vasario 16 gimnazijos mokyt. Kazys M o t g a b i s . Jo pasirodymas buvo publikos sutiktas ilgu plojimu.

Taip pat ir dr. O t t o v o n H A B S B U R G išėjimas prie kalbėtojo stalo. Jis kreipėsi į lietuvius, vadindamas mus tėvynainiais suvienytos Europos prasme. Kalbą pradėjo sakydamas, jog tik 20 metų turėjo Lietuva tautinei kūrybai. Bet ir per tą trumpą laikotarpį ji įrodė, ką gali pasiekti laisva tauta. Daug kalbama apie Hitlerio diktatūrą. Ji nebūtų buvusi tokia baisi ir taip išplitusi, jei Stalinas nebūtų jos rėmas. Lietuvių nuopelnai dideli tėvynėje ir svetur. Pavyzdžiu gali būti ir ši gimnazija, kurios auklėtinius ir mokytojus čia matome. Tai rodo kultūrinį tų žmonių gajumą.

Kalbėtojo nuomone, gerieji Sovietų Sąjungos laikai jau praėję; jos plėtimasis sustabdytas.

Maskva pasodinta prie derybų stalo. Nuolaidininkai įtaigauja, jog Vakarami turėtų atsižvelgti į sovietų saugumą. Betgi tik JAV-bės pajėgtų grėsti rusams. Jos galėjo sovietus paklupdyti tada, kai jie neturėjo branduolinių ginklų. Tai rodo, kad amerikiečių pavojus gali būti tik įsivaizduojamas.

Bismarkas sakė, kad durtuvais viską galima atlikti, tik ant jų sėdėti negalima. Sovietai sėdi ant durtuvų. Jie nepripažįsta šventos apsisprendimo teisės. Ir Vakaruose dar turime žmonių, kurie tos teisės reikalaujančius apšaukia šaltojo karo kurstytojais. Grėsmės židyns sovietų imperijai rusena ne išorėje, bet jos viduje. Šio šimtmečio pabaigoje Sovietų Sąjungoje bus daugiau islamiškų tautų žmonių negu rusų. Ir jie pareikalaus savo teisių. Ir pabaltiečiai Sovietų Sąjungos likime vaidina didelį vaidmenį. Jiems vis didesnę dėmesį rodo Amerika. Naujausias mostas - jų programų iš Laisvės Radijo perkėlimas į Laisvosios Europos Radiją.

Prelegentas pažadėjo nesiliauti kėlęs Pabaltijo laisvės klausimo. Tam gerą pagrindą duoda Europos parlamento 1983 sausio 13 rezoliucija dėl Pabaltijo dekolonizavimo. Kai vokiečiai iš DDR atbėga į Vak.Vokietiją, jie tuoj pat gauna jos pasą. Tai turėtų būti išplėsta į visą Europą. Turėtų būti įvestas europiečio pasas. Jį turėtų gauti ir pabaltiečiai. Dabartinė Europos Tautų Bendruomenė dar nėra Europa. Tai tik Europos branduolys. Jai turėtų priklausyti visos žemyno tautos. Be laisvos Lietuvos nebus pastovios taikos Europoje, - baigė savo kalbą dr.Otto von Habsburg sūkiu, kurį pakartėjo 6 vokiečių dienraščiai. Jo kalba buvo kelis kartus pertraukta ir palydėta garsiais plojimais. Jį atlydėjusi duktė vėliau sakė, kad savo tėvo niekad negirdėjusi taip ugningai kalbančio, kaip šikart.

Kalbėtojas buvo sujaudintas kuklia, bet gražia dovana - lietuviškų linų rankšluosčiu. Mūsų mokinių apsuptas leidosi korespondentų fotografuojamas. Nuotraukos pasirodė vokiečių spaudoje.

Meninę programą, kurią pranešinėjo abiturientė Erina Seidlerytė, atliko Vasario 16 gimnazijos mokiniai. Pradėjo mišrus choras J.Naujaliao komponuota Maironio Jaunystės daina ir liaudies daina Apynėliu. Tautinių šokių grupė pašoko Juodąjį Jonkelį. 12-kos mokinių orkestras sutrenkė marsą, sudarytą iš liet.dainų melodijų. Mergaičių choras padainavo tris mūsų liaudies dainas - Tėviškėlė, Oi tu rūta ir Lakštingalėlė. Šokėjai linksmi nu-teikė Lenciūgėliu. Pranešėja padeklamavo Ant.Rūko Dėl Lietuvos laisvos. Milda Motekaitytė, vargonėliais palydima mokyt.A.Paltino, padainavo Papartėlio Žiedą ir Plaukia sau laivelis. Vėl 8 poros šokėjų sutrypė Varkijietį. Orkestras pagrojo Per šilėlį jojau. Mergaičių kvartetas (M.Motekaitytė, E.Seidlerytė, Monika Gaižauskaitė bei Daiva Korintaitė) padainavo Vakara, o tų pačių mergaičių trio - Balta žiemos mišką ir Siuntė mane močiutė. Orkestrui sugrojus smagią polką, taut.šokių grupė gražiai pasirodė paskutiniu savo šokiu Čigonėliu. O kai orkestras užbaigė koncertą G.Butauto Rudenėliui atėjus, publika nepaleido jo nuo scenos, priversdama kartoti.

Vokietijos LB valdybos pirmininkas inž.J.Sabas padėjo gimnazijai už puikią programą, pastebėdamas, kad matėme ir girdėjome mokinius iš 9-ių kraštų. Juos į chorą ir orkestrą apjungė bei išlavino muzikos mokytojas Arvydas P a l t i n a s (plojimai). Taip dailiai šokti išmokė Živilė G r o d b e r g i e n ė (vėl plojimai). Talentų turime daug. Milda M o t e k a i t y t ė studijuoja dainavimą Mannheime ir yra kylanti profesionalė. Rengėjai visiems nuoširdžiai dėkoja. Ž.Grodbergienei, A.Paltinui ir Motekaitytei įteiktos gėlės. Vėliau vienas amerikiečių orestro vadovų Petkaitis apjuostas tautine juosta. Visi programos atlikėjai pavaišinti.

Tuoju po koncerto pradėjo veikti kavos, užkandžių ir įvairių gėrimų barai. Pertvarkius salę, ėmė groti tikrai šaunus ir garsus amerikiečių aviacijos orkestras. Kai kuriems vyresnio amžiaus žmonėms net per garsus. Jis grojo net ilgiau, negu buvo pažadėjęs.

Visi pareigas prisiėmęs asmenys atliko jas labai gerai. Prie įėjimo į salę buvo renkamos aukos minėjimo išlaidoms padengti. Kiekvienam aukotojui buvo prisegamas specialiai šiai šventei pagamintas Lietuvos žemėlapiu formos taut.spalvų ženkliukas su užrašu "Lietuva tėvynė mūsų" ir įteikiama programa. Aukų stalą ir vienintelę visų barų kasą tvarkė Valdybos sekretorė Marija Š m i t i e n ė su talkininkėmis Ona Bartusevičiene, jun., ir Živilė Grodbergiene. Surinkta apie 1.600 DM aukų.

Iždininko Armino L i p š i o vedamas gėrimų baras visą vakarą buvo apgultas. Jame vikriai sukosi vicepirmininkas V.Bartusevičius, mokyt.Kostas Grodbergas ir pirmininkas Juozas Sabas. Dar prieš programos pradžią buvo atidaryta "Aušros" tuntininkės Meilės M i c k i e n ė s įrengta skautų kavinė. Joje šeimininkavo skautės. Pilnas rankas darbo turėjo ir didelę apyvartą padarė Eugenijos L u c i e n ė s ir Vidos Sabienės vadovaujamas užkandžių baras, aprūpinęs karštomis dešrelėmis su kopūstais bei salotomis ir kotletais. Alkti ir trokšti

niekam neteko. Iš gauto pelno moterys 200 DM paaukėjo Lituanistikos katedrai Čikagoje. Bendrą pajamų pakako visoms renginio išlaidoms padengti ir dar liko šiek tiek pelno. Jo nebūtų likę, jei nebūtų atsisakę honorarų ir kelionės išlaidų paskaitininkas bei 17-kos muzikantų orkestras. Lampertheimo magistratas veltui davė salę, praplatino sceną ir dar atsiuntė žydinčių krūmų šakų jai papuošti. Scenos papuošimu rūpinosi mokyt. Edmundas K a c i u c e v i č i u s .

Kadangi suvažiavo nelauktai daug svečių, trūko daugiau kaip šimto kėdžių. Jas paskolino Hüttenfeldo katalikų ir evangelikų parapijų namai. Minėjimas buvo padrašinantis. Jis parodė, kad mūsų tautiečiai tokių renginių trokšta ir kad turime daug nuoširdžių draugų vokiečiuose ir amerikiečiuose.

Į minėjimą buvo pakviesti vokiečių laikraštiniųkai. Jų reportažai pasirodė 6-se dienraščiuose. Pažymėtina, kad prieš porą metų Vasario 16 minėjimą toje pačioje salėje filmavo šveicarų televizija. Tada paskaitininkas buvo prof. Juozas Eretas.

B r e m e n

Kaip kasmet, taip ir šiais metais vasario 9 VLB Bremeno apylinkė pakvietė šio miesto ir apylinkės lietuvius į Nepriklausomybės šventės minėjimą. 16 valandą Šv. Uršulės senelių namų koplyčioje atlaikytos pamaldos, kurias, vietoje po operacijos ligoninėje esančio kun. V. Šarkos, laikė kun. P. G i r č i u s . Prisirinko pilna koplyčia katalikų ir evangelikų. Kunigas pamoksle prisiminė Lietuvos pavergimą carų laikais, nepriklausomybės siekimo pastangas, iki pagaliau 1918 vasario 16 buvo paskelbta Valstybės nepriklausomybė. Prisimintas ir skaudus nepriklausomybės netekimas 1940, žiaurūs tautiečių išvežimai Sibiran, kur daug kentėjo ir žuvo. Pasimelsta už Lietuvoje esančius bei po pasaulį išsklaidytus tautiečius.

Po pamaldų apie 70 žmonių susirinko parapijos salėje. VLB Bremeno apylinkės pirmininkas Br. S k r u o d y s nuoširdžiai visus pasveikino ir iš Hamburgo atvykusią 8-ių porų tautinių šokių grupę su jos vadove Elena B a l i u l i e n e . Žuvę už Lietuvos nepriklausomybę ir išvežtieji Sibiran prisiminti atsistojimu ir tylos minute. Garbės prezidiuman pakviesti: kun. P. Girčius, H. Bružauskas, garbės narys Fr. Šlenteris ir mokyt. R. Baliulis iš Hamburgo. Ričardas B a l i u l i s skaitė iškilmėms pritaikintą paskaitą. Po jo kalbėjo buvęs Lietuvos kariuomenės aktyvus valdininkas H. B r u ž a u s k a s apie Lietuvos kariuomenę, josios reikšmą ir likvidavimą sovietams okupavus kraštą, Lietuvos nepriklausomybės praradimą ir klastingą prijungimą prie Sovietų Sąjungos. Pirmininkas dėkojo nuolatiniam rėmėjui A. Požėlai iš Harpstedto už malonų sveikinimą ir stambią pinigine paramą. Ši minėjimo dalis užbaigta tautos himnu.

Tada labai gražiai pasirodė Hamburgo taut. šokių grupė su keletu šokių, kurie publikos buvo nuoširdžiai sutikti. Šokius akordeonu palydėjo R. Baliulis.

Prie gražiai padengtų ir gausiai apkrautų stalų buvo pasivaišinta. Vaisių paruošimui vadovavo valdybos narė G. Kairienė, padedant Bieliauskienei, Račkauskienei, Nikšaitienei ir Kotkienei. Maloniai pasišnekėta ir, R. Baliuliui grojant akordeonu, pasišokta. Buvo tikrai gražus ir pasisekęs renginys. Tai naujosios Apylinkės valdybos nuopelnas. Linkime, kad ir ateity nepritrūktų sumanumo ir energijos.

R a s t a t t

67-ąsias nepriklausomos Lietuvos atkūrimo metines rastattiškiai paminėjo irgi vasario 9. Bendras pamaldas 12-kos Apaštalyų bažnyčioje laikė tėv. Alfonsas B e r n a t o n i s ir kun. Fr. S k e r y s . Savo pamoksle kun. Skėrys smerkė Lietuvos bažnyčių naikinimą sovietinės okupacijos metais. Naikinamas ne tik bažnyčios, bet ir tikėjimas, stengiantis išplėsti jį iš žmonių širdžių. Vaikus mokyti religijos draudžiama ne tik mokyklose, bet ir bažnyčiose. O komunistinė propaganda ir marksizmas brukami per prievartą.

Šv. mišias atnašavo tėv. Alf. Bernatonis. Pasimelsta už tėvynę Lietuvą, už nepriklausomybės karuose ir vėliau žuvusius jos laisvės kovotojus, už šių dienų patriotus, kankinamus gulaguose ir psichiatrinėse ligoninėse. Maldas lydėjo skambios lietuviškos giesmės.

Po pamaldų minėjimas perkeltas į parapijos salę. Čia jį sveikinimu pradėjo VLB Rastatto apylinkės pirmininkas Paulius G u s t a i n i s . Paskaitą skaitė kun. Fr. SKĖRYS, primindamas Vasario 16 Akta, per 22 nepriklausomo gyvenimo metus pasiektus kultūrinius ir ūkinčius laimėjimus. Karas ir pokariniai Lietuvos žmonių ir jų turto naikinimai pažangą sustabdė. Bet gyvenimas nestovi vietoje. Nors ir sunkiomis okupacijos sąlygomis kūrybingi lietuviai rankų nenuleidžia, nors jų darbas trukdomas ir darbo vaisiai kreipiami ne savo krašto,

bet "didžiosios tėvynės" labui. Trūksta laisvės. Už laisvės siekimus daug mūsų brolių ir sesių nubausti sunkiomis kalėjimo bei tremties bausmėmis. Prelegentas kvietė klausytojus būti ne palūžusiais pesimistais, bet ryžtingais kovotojais - tokiais, kokiais mus būti įpareigoja Lietuvių Charta, skelbdama, kad "Darbu, mokslu, menu, turtu ir pasiaukojimu lietuviai kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę".

Meninę programą atliko Vasario 16 gimnazijos mokinė Milda M o t e k a i t y t é , padainuodama 4 nostalgiskas dainas: Leiskit į tėvynę, Kaip verkiančio smuiko, Neišeik tu iš sodžiaus ir Kur gintarais nusėtas marių krantas. Akordeonu palydėjo Arvydas H e r b s - t a s , irgi Vasario 16 gimnazijos mokinys. Stiprūs plojimai parodė, kad Milda populiarė ir mėgiama ne tik Hüttenfelde, bet ir kitur. Už skambią dainą padėkojo pirmininkas P.Gustainis ir pakvietė sugiedoti Lietuvos himną.

Šokiams grojo Gustainio, jun., įrengta ir puikiais techniškais įrengimais aprūpinta šokių muzika. Christel Š e r e i k i e n é iš Pforzheimo suorganizavo loteriją, kurios pelną taip paskirstė: 200 DM Vasario 16 gimnazijos orkestrui muzikos instrumentams įsigyti ir 190 DM - šio minėjimo išlaidoms padengti.

Nepaisydami blogo oro (dieną lijo, o vakare ėmė šalti), į šventę suvažiavo apie 80 žmonių.

M ū n c h e n

Vasario 16 proga LB apylinkės valdyba išleido bendralaiškį Nr.2. Vedamajame svarstoma ar bevarta minėti tautos šventes ir žvalgytis į nepriklausomybės laikus. Atsakymas randamas Vasario 16 Akte. Čia pat eilėraštis iš Lietuvos "Pėdos Dzūkijoje" ir ilgokas straipsnis iš pagrindžio AUŠROS Nr.35/75 "Tautos kelias į Vasario 16-ąją". Retas dalykas mūsų spaudoje ir naujas mūncheniškių biuletenyje pramoginio sociologinio pobūdžio anketa. Kalbėtasi su 30 asmenų. Spausdinami atsakymai į tris klausimus: 1. Ar atsimeni iš ko gavai pirmąjį laišką ir kaip reagavai? 2. Koks ir kada buvo tavo pirmasis balius, šokių vakaras ar panašiai? 3. Ar reikalingi šventiniai sveikinimai? Įdomūs atsakymai.

Toliau pora nuotraukų iš Kalėdų eglutės Mūnchene, kronika. Pranešama, kad išėjo Lilijos Šukytės plokštelė, kurioje įdainuota 17 J.Gruodžio komponuotų dainų. Kaina 20 DM. Gaunama pas Šukytę ir A.Grinienę (Diamantstr.7, 8000 Mūnchen 50).

67-oji Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis, čia paminėta vasario 16, praėjo šventiškai, nuotaikingai, dalyvaujant gausiems apylinkės lietuviams ir tolimesniems svečiams. Minėjimą atidarė LB apylinkės pirmininkas inž. R. H e r m a n a s , iškviesdamas svečius-sveikintojus: Latvių bendruomenės pirmininką A.Szczepanek, Susitikimo namų vedėją J.Liepinš ir VLB Memmingeno apylinkės pirmininką K.Radį. Pasveikinti iš New Yorko atvykę režisierius Jonas Jurašas su žmona Aušra-Marija, kurie lygiai prieš dešimtį metų - vasario 16 - protestuodami prieš cenzūrą teatre, pasitraukė iš Lietuvos ir per Wieną atvyko į Mūncheną.

Paskaitininkas, Frankfurto universiteto lituanistikos dėstytojas Vincas N a t k e v i - č i u s , M.A., teigė, kad reikėtų daug konkrečiau pažinti dabartinį gyvenimą Lietuvoje. Reikia sudaryti sąlygas, kad kiekvienas gautų paskaityti pagrindžio spaudą. Tai būtų ypač Lietuvių Bendruomenei svarbus uždavinys. Taip, kaip Vokietijos LB valdybos INFORMACIJOS reguliariai informuoja apie lietuvių gyvenimą Vokietijoje, taip turėtų būti informuojama ir pateikiami ištisi straipsniai iš pagrindžio spaudos apie okupuotų tautiečių gyvenimą.

Koncerte solistė Violeta H e r m a n a i t é - S a r r a c h , palydima brolio Alfredo , dainavo St.Šimkaus Aš augau pas tėvelį ir Anoj pusėj Nemuno, K.V.Banaičio Per dvarą ėjau ir Verpsiu, verpsiu bei Jakubėno Plaukia antelė. Alfredas H e r m a n a s paskambino du M.K.Čiurlionio preliudus - op.3 Nr.1 ir op.12 Nr.1.

Kaip įprasta, publikos entuziazmą sukėlė RATUKO merginų tautiniai šokiai: Čigonėlis ir Kepurinės-Mikitienės-Audėjėlės-Sadutės-Blezdingėlės pynė. Grojo Mečys Buivys.

Po tautos himno svečiai pakviesti į draugišką pobūvį, kur buvo pavaišinti lietuviškai paruoštais užkandžiais - silkutėmis, kmynų sūriu, mišrainėm, šaltiena, balandėliais ir saldžiais žagarėliais, vaflinukais bei vaisiniais pyragais. Kiprui Ausiejui, gimusiam vasario 16, sugiedota Ilgiausių metų ir įteikta Lilijos Šukytės naujai pasirodžiusi plokštelė.

Vasario 16 gimnazijos labui loterijos bilietai buvo tuoj pat išpirkti. Nenuostabu, nes tik vienas Sneganas nupirko šimtą bilietų. Dėkui mūncheniečiams, kurie nepagailėjo loterijai gerų laimikių, o bufetui - skanių valgių. Loterijos pelnas - 345 DM pasiūstas gimnazijai.

Užkandus ir pasišnekėjus, suskambėjo dainos. Mečio akordeonui vadovaujant, nenutilo iki vėlyvo vakaro.

A n n a b e r g

Š.m. vasario 16 buvo saulėta, bet šaltoka diena. Daugeliui iš mūsų ji priminė praėjusias dienas tėvynėje. Bet nepaisant šalčio ir slidaus kelio, tą šeštadienį susirinko nemažas būrys į Annabergo pilį Bonnoje atšvęsti mūsų nepriklausomybės paskelbimo metinių, kurias surengė VLB Bonn-Köln apylinkės valdyba. Minėjimas pradėtas pamaldomis, kurias laikė tėv. dr. Konstantinas G u l b i n a s . Po pamaldų atsistojimu pagerbtas neseniai miręs pilieš šeiminkas senj. kun. J. Urdzė.

Paskaitą apie Vasario 16 bei jos reikšmą skaitė vyr. mokyt. Vincas B a r t u s e v i č i u s , tuometinius įvykius ir mūsų tautos laisvės netekimą pavaizduodamas kartu su buvusiais ir esama tarptautine padėtimi. Sugiedotas tautos himnas.

Meninėje dalyje ilgą dainų programą atliko žinoma solistė Nelė P a l t i n i e n ė , akomponuojama muziko Arvydo Paltino. Padeklamuoti keli poeto Maironio eilėraščiai. Vėliau dar dainavo ir solistė Ursula F o r k e r t . Šokiai ir pasilinksminimas tęsėsi iki vidurnakčio.

H a n n o v e r

Žemut. Saksonijos sostinės ir apylinkių lietuviai, atsižvelgdami į kitus Š. Vokietijos lietuvius ir susitarę su kun. V. Šarka, Vasario 16 paminėjo patys pirmieji - jau vasario 2. Pradėjo popiet Šv. Kristoforo bažnyčioje šv. mišiomis, kurias aukojo svečias tėv. dr. Konstantinas G u l b i n a s . Pamoksle jis kėlė mintį, kad neužmirštami Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės metai nebuvo tik geros valios ir kilnių tautiečių pastangų vaisius, bet ir didelė Dievo apvaizdos dovana mūsų tautai. Juk po I pasaulinio karo nepriklausomybės kovose žuvusiųjų skaičius buvo žymiai mažesnis, negu po II pas. karo žuvusių ir išžudytų partizanų. Bet laisvė po paskutiniojo karo nebuvo atgauta. Lietuviškas giesmes vargonais palydėjo prof. V. M. Vasyliūnas.

Parapijos salėje trumpai pasveikino susirinkusius LB apylinkės pirmininkas A. S e i d l e r i s . Jis paprašė V. Merkevičių pranešti apie kun. V. Šarkos sveikatos stovį ir tėv. Konst. Gulbiną tarti žodį ir salėje. Kalbėtojas priminė šv. Kazimiero reikšmą lietuvių tautai, ką nuostabiai ryškiai parodė šventojo 500 metų jubiliejaus iškilmės Australijoje, Romoje, Šiaurės ir Pietų Amerikoje ir Europoje - ypač Prancūzijoje, Anglijoje ir Vokietijoje. Visi dalyviai pakilia nuotaika sugiedojo tautos himną.

V. Seidlerienė, A. Wachau ir kitos buvo paruošusios gausių valgių, gėrimų ir užkandžių, o J. Jakobas akordeono muzika paskatino sudainuoti kelias mūsų liaudies dainas.

H a m b u r g

Šio Šiaurės Vokietijos uostamiesčio lietuviai 67-sias Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metines atšventė vasario 16. Šventė pradėta kun. Petro G i r č i a u s atnašautomis šv. mišiomis Šv. Antano bažnyčioje Hamburg-Winterhudėj. Giedotos lietuviškos ir vokiškos giesmės.

Minėjimą parapijos salėje pradėjo VLB Hamburgo apylinkės pirmininkas Leonas N a r k u s , pasveikindamas susirinkusius ir paaikškindamas Vasario 16 reikšmę. Gavęs leidimą iš ligoninės apsilankyti minėjime, kun. dek. V. Š a r k a dėkojo už maldas, aplankymus, laiškus su užuojautomis bei sveikatos linkėjimais ir paskambinimus. Trumpas kalbas pasakė kun. P. Girčius, latvių bei ukrainiečių atstovai ir vokiečių klebonas Tourneau. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Elenos B a l i u l i e n ė s vadovaujama ir Rič. Baliulio akordeonu palydima taut. šokių grupė sušoko ketvertą liet. taut. šokių. Padeklamuota Maironio eilėraščių. LB apylinkės pirmininkas yra seniai ir plačiai žinomas burtininkas. Ir per minėjimą jis gabiai demonstravo savo meną, stebindamas savo sugebėjimais. Solistė Izabelė S c h r ö d e r padainavo keletą lietuviškų dainų, o su savo vyru, irgi dainininku, dainavo vokiškai. W. Roenne grojo akordeonu. Apdovanoti gėlėmis E. Baliulienė buvo dar ir kita progą - jos gimtadienis. Wolfgangas ir Irena Radtkės pavaišino visus savo pagamintais pyragais ir kava.

L e b e n s t e d t

Šios LB apylinkės lietuviai paminėti Vasario 16 pasirinko sekmadienį - vasario 17. Pamaldas 12 val. Šv. Juozapo bažnyčioje laikė tėv. dr. Konstantinas G u l b i n a s . Tolimesnė programa vyko parapijos salėje. Klebonas Schmitt perdavė kun. V. Šarkos linkėjimus, kuris po sunkios operacijos Hamberge pamažu sveiksta. Pasak klebono, Vasario 16 neturinti būti paviršutiniško džiaugsmo šventė, bet gilaus susikaupimo diena, panaši į vokiečių gegužės 8.

Tačiau galvą nuleisti lietuviai neturėtų. Lenkijos patriotai po trijų skaudžių padalinimų 18 a. gale irgi nepametė ryžto ir 19 a. sukūrė eiles - O vis dėl to Lenkija dar nepražuvo. Prisimintini ir žydai-izraelitai, savo valstybę atkūrė po 2.000 su viršum metų. Vien tik išoriniai laimėjimai laisvės sąlygomis - ne viskas. Greit nuvysta kad ir gražiausia gėlių puokštė, jeigu tos gėlės be šaknų. O tautos išlikimo šaknys yra tėvynės meilė širdyje ir gimtoji kalba (Muttersprache) lūpose ir mintyse. Daugelis Lebenstedto lietuvių turėjo raudonuoti, klausydamiesi išmintingų vokiečio klebono pamokymų.

Tėv.dr. Konstantinas Gulbinas priminė dvejomis AUŠRĄ ir perskaitė vedamąjį iš naujosios "Aušros" 41/81 Nr. - Vardan tos Lietuvos vienybė težydi. Tomis mintimis turbūt irgi taikytą į lebenstedtišką širdis. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Meninę programą atliko Lebenstadto lietuviai muzikantai - LB apylinkės pirmininkas Romas Gasiūnas, Horst Kremsier, Juozas Jankauskas ir Jankauskienė, įtraukdami į šokių miklesnes poras ir paskatindami dainai balsingesnius tautiečius. O Gasiūnienė, Gucaitienė, Liorenčienė, Černiauskiene ir kitos gerų širdžių ir darbščių rankų savininkės rūpinosi, kad muzikantai, šokėjai ir dainininkai nealktų ir netrokštų. Daugeliui laimė nusišypsojo loterijoje.

M e m m i n g e n

Vasario 16 minėjimą VLB Memmingeno apylinkės valdyba suruošė irgi vasario 17. Pradėjo stutgartiškio kun. K. S e n k a u s aukotomis šv.mišiomis gražiai papuoštoje Šv.Ulricho namų koplyčioje. Kartu su lietuviais meldėsi nemaža ir vokiečių, žavėdamiesi gražiomis ir labai gražiai giedamomis lietuviškomis giesmėmis ir šventei teikiamu iškilmingumu.

Pamoksle kun.Senkus priminė tvirtą lietuvių tikėjimą tėvynėje, nors tikėjimo tiesų mokymas baudžiamas kalėjimu bei trėmimu. Nemažesnis ten prisirišimas ir prie savo tautos. Už Vasario 16 šventimą daugelis yra skaudžiai nukentėję.

Popietinės iškilmės vyko Kultūros namų salėje, papuoštoje Lietuvos trispalve ir Bern.Braždžionio eilėraščiu - Mylėsi Lietuvą iš tolo. Nuskambėjus Lietuvos himnui, minėjimą pradėjo LB apylinkės pirmininkas Kasparas R a d z e v i č i u s . Trumpas sveikinimo kalbas pasakė miesto burmistras dr.I.Holzinger, katal.kun. dekanas M.Walch, latvių atstovas H.Philipsons. Visi kalbėtojai smerkė sovietinę okupaciją, linkėdami Lietuvai atgauti laisvę, o latvis baigė savo kalbą šūkiu - Tegyvuoja Lietuva.

Paskaitą apie ryžtingą lietuvių laikymąsi krašte skaitė lituanistikos dėstytojas Frankfurto W.Goethes universitete Vincas N a t k e v i č i u s , M.A. Jis kvietė įsiklausyti į mūsų tautos balsą, ateinantį iš okupuotos tėvynės. Tikras žinias apie padėtį Lietuvoje teikia ne sovietinė spauda, bet pogrindžio leidiniai. Su dideliu vargu jie pasiekia Vakarus ir čia paskleidžiami įvairiomis kalbomis. Mūsų pareiga tuos leidinius skaityti ir remti. Iš jų ir kitataučiai informuojasi. Reikia gerai pažinti ir padėti Vakaruose, ypač lietuvių veiklą. Apie ją pakankamai žinių pateikia gausi mūsų spauda, tik reikia ją sekti.

Meninėje programoje išpūdingai pasirodė Almos N e u m a n n - Mikalauskaitės suorganizuota ir išlavinta tautinių šokių grupė, sušokusi net 9 šokius. Ji jau spėjo atkreipti ir vokiečių dėmesį (plačiau apie ją žiūr. praeitame INFORMACIJŲ Nr.1/2 psl.4). Vytautas B e r n o t a s raiškiai paskaitė savo poezijos.

Didelį pasisekimą turėjo laimikiais gausi loterija.Didžioji jos atrakcija buvo V.Kalinausko padovanota gyva riebi žąsis. Memmingeno lietuvis maloniai ir skaniai pavaišina svečius ne tik pas save namuose, bet ir viešuose renginiuose. Ir per šį minėjimą jos buvo stalus apkrovusios skaniais patiekalais ir uoliai ragino vaišintis.

Minėjimas sutraukė rekordinį skaičių žmonių - apie pusantro šimto. Suprantama, jog tokių renginių suruošti reikia sugebėjimo ir ne tik dviejų rankų. LB apylinkės pirmininkas Kasp. Radzevičius yra žinomas visokio darbo nevengias organizatorius. Jam uoliai taškina darbštusis A.Jurgaitis. O kur prireikia moteriškų rankų, visados atskuba Eugenija Januškiene, Birutė Michailovienė ir kitos kaimynės. Gi visų gerų sumanymų skatintojas ir rėmėjas yra viešai nemėgstas rodytis (ypač fotografuotis) kun. Augustinas Rubikas.

Taip uoliai ir sutartinai dirbdami, Memmingeno lietuviai yra įsigiję gerą vardą vokiečiuose. Jie įstengia ne tik patys apsirūpinti lėšomis (reikia tik pagalvoti, kiek kainuoja vien tik 23 porų tautinių šokių grupė), bet dar ir Vasario 16 gimnazija, ir Lietuvių kultūros institutą bei kitas centrines lietuvių institucijas finansiškai paremti. Ir šikart visos loterijos pelnas paskirtas Vasario 16 gimnazijai.

Minėjimą giriančiai aprašė Memminger Zeitung.

L u b e c k

Nors Lübecko uosto krantinių neskalauja Baltijos bangos, bet jis yra jos uostas. Su į jį iš Klaipėdos atplaukiančiais jūrininkais čia kartas nuo karto padvelkia vėjelis iš tėvynės. Tuo pat keliu ne taip seniai šiame uostamiesty yra atsiradęs ir naujasis VLB Lübecko apylinkės pirmininkas Vytautas M a c k e v i č i u s . Po bendrų su vokiečiais pamaldų jis ir atidarė Vasario 16 minėjamą parapijos salėje, išpuoštoje lietuvių bei vokiečių trispalvėmis ir meniškais rankdarbiais.

Savo paskaitoje V.Mackevičius apibūdino laikus ir žmones, paruošusius kelią į Lietuvos nepriklausomybės atstatymą 1918. Gvildendamas šiuolaikinius reiškinius mūsų išeivijoje, rado, kad esame perdaug susiskaldę ir linke į daugelį svarbių dalykų numoti ranka. Kvietė susidrausminti ir vieningai dirbti.

VLiko suvažiavime Čikagoje dalyvavęs VLB Lübecko apylinkės narys H.Petrikas perskaitė to suvažiavimo kreipimąsi į tautiečius. Vasario 16 Akto signatarai ir ant tėvynės aukuro sudėję gyvybės aukas pagerbti susikaupimo minute. Sugiedotas tautos himnas. Garsiu plojimu pritarta LB apylinkės valdybos nutarimui suteikti garbės pirmininko vardą Pranui Kotkiui.

Originali buvo meninė programa. Po V.Simonienės ir O.Lehrmanienės padainuotų dainų gabiai suvaidinta V.Mackevičiaus surežisuota J.Žemaitės MARTI. Artistiškai vaidino R.Macaitis ir mokytoja Elena bei stud.Robertas Tesnau. Meniškos dekoracijos ir aktorių vaidyba nukėlė žiūrovus į tautiškai bundantį praeito šimtmečio Lietuvos kaimą.

Po vaidinimo skaniai ir sočiai pasivaišinta ir pabendrauta.

----- xXx -----

V O K I E T I J O S L.B. T A R Y B O S S U V A Ž I A V I M A S

Šiemet įvyko kovo 2 Hüttenfelde. Dėl patalpų stokos Romuvoje teko posėdžiauti kaimyninėje Vynmedžio (Rebstock) svetainėje. Iš 15 narių susirinko 14 ir kontrolierius. Susidomėjimą parodė ir 6 mokiniai.

Posėdį atidarė Tarybos prezidiumo pirmininkas tėv. Alfonsas Bernatonis. Jis ligi piet ir pirmininkavo. Po pietų pertraukos pirmininkavimą perėmė vicepirmininkas J.K.Valiūnas. Priimta 14 punktų darbotvarkė. Balsams skaičiuoti pakviesti A.Grinienė ir dr.V.Lėnertas. Kadangi praeito Tarybos narių suvažiavimo protokolas buvo visiems išsiuntinėtas prieš kelėtą mėnesių, jis patvirtintas be skaitymo.

Ataskaitinių pranešimų eilę pradėjo Valdybos pirmininkas inž.Juozas Sabas. Vokietijos LB turi per tūkstantį registruotų narių. Oficialiai veikia 30 LB apylinkių. Valdyba posėdžiauvo 12 kartų ir turėjo dar neoficialių pasitarimų..

Romuvoje surengta dviejų savaitių (liepos 21 - rugpjūčio 5) vaikų stovykla. Stovyklavo 20 vaikų. 3.000 DM prisidėta prie 31-mos lietuviškųjų studijų savaitės pravedimo liepos 29 - rugpjūčio 5 Augsburgėje. Jų metu įvyko Europos kraštų LB vadovų suvažiavimas, kurį sukvietė Vokietijos LB valdyba ir kuriam pirmininkavo jos vicepirmininkas V.Bartusevičius. Finansinė bei moraline parama prisidėta ir prie Lietuvių kultūros instituto suvažiavimo spalio 19-21 Hüttenfelde. Spalio 26-28 irgi Hüttenfelde sukviestas Vokietijos LB darbuotojų ir su LB bendradarbiaujančių liet.organizacijų bei institucijų vadovų suvažiavimas. Valdybos pirmininkas, vicepirmininkas bei reikalų vedėjas padarė trumpus pranešimus bendruomeninėmis problemomis, svarstyti organizaciniai klausimai. Svarstybų išvados sutrauktos į 13 pageidavimų ir paskelbtos. Didžiausias renginys buvo Vasario 16 minėjimas š.m. vasario 23 Hüttenfelde, sutraukęs per 600 žmonių (žr. psl.2-5). Kadangi visi Tarybos nariai jame dalyvavo, tai plačiau apie jį nekalbėta.

Paruošti pilies atstatymo bei atnaujinimo planai. Draudimas moka tik gaisro padarytus nuostolius. Pakeitimams ir pagražinimams turima tik 500.000 DM. Pilies atstatymo darbams prižiūrėti sudaryta komisija iš trijų asmenų: inž.J.Sabo (pirm.), A.Lipšio ir A.Šiugždinio, senj. Darbai bus pradėti po Velykų ir turės būti baigti 1986 birželį. Bus padidintas ir pagražintas įėjimas. Rytinėje pusėje numatyta įrengti keletas nedidelių butukų. Pasidžiaugė, kad laikas statybos darbams vykdyti palankus, nes kainos šiuo metu kritusios.

Žvelgdamas į ateitį, pirmininkas pastebėjo, kad dabartinė Valdyba naujai Valdýbai didesnių darbų nenumatė. Kol pilis neatnaujinta ir nepastatytas berniukų bendrabutis, nuo didesnių užmojų tenka susilaikyti dėl vietos stokos. Numatyti tik tradiciniai kasmetiniai renginiai: š.m. liepos 28 - rugpjūčio 10 - liet.vaikų vasaros stovykla Romuvoje, rudenį - LB darbuotojų suvažiavimas Hüttenfelde, 1986 - centrinis Vasario 16 minėjimas irgi Hüttenfelde. Gali

tekti finansine ir kitokia parama prisidėti prie 32 Europos lietuviškųjų studijų savaitės paruošimo ir pravedimo rugpjūčio 11-18 Italijoje, Lietuvių kultūros instituto mokslinės konferencijos spalio 18-20 Hüttenfelde ir kit.

Dėl tinkamų žmonių stokos merdi politinė veikla, nors dirva plati ir dėkinga. Nesuorganizuota parama ir Lituanistikos katedrai Čikagoje. Baigus statybos darbus 1986, Romuvoje reiktų surengti Europos lietuvių dienas. Taip pat reiktų atgaivinti ir Baisiojo Birželio minėjimus. Hüttenfeldo kapinėse palaidota daug nusipelnusių lietuvių. Jiems prisiminti turėtų būti pastatytas bendras paminklas.

Vokietijos LB statuto pakeitimą bei papildymą referavo dipl.teis. Justinas Lukošius. Mokesčių įstaiga reikalauja, kad į statutą būtų įrašytas jos pateiktas tekstas, jei LB nori ir toliau naudotis visuomenei naudingos (gemeinnützige) organizacijos statusu su teise išduoti nuo mokesčių atleidžiančius pažymėjimus. Tame tekste nėra nieko, kas iš esmės keistų ligšiolinį statutą. Pranešėjas perskaitė naują 1 str. redakciją vokiečių kalba.

Vokietijos LB valdybos 1984 gruodžio 31 balansas ir pajamų-išlaidų apyskaitos už 1984 įvykdymas buvo išsiuntinėti paštu. Iždininkas Arminas Lipšys paprašė dėl jų pasisakyti vėliau.

Š.m.sausio 28 Kontrolės komisija patikrino Vokietijos LB valdybos kasos ir ūkio atsiskaitymą. Tikrinimo protokolą perskaitė kontrolierius Jonas Vitkus, pastebėdamas, kad atskaitomybės knygos vedamos tvarkingai. Komisijos vardu siūlė finansinius dokumentus tvirtinti ir atleisti Valdybą nuo atsakomybės.

Garbės teismo pirmininkas J. Lukošius pasidžiaugė, kad ir 1984 buvo taikingi metai - Teismas jokių skundų negavo.

Tarybos atstovas Vasario 16 gimnazijos kuratorijoje Mečys Buivys pažvelgė į Kuratorijos darbą iš kritiškosios pusės, sakydamas, jog kai kas buvo galima kitaip padaryti, negu kad padaryta. Buvo pateikti keli bendrabučio statybos (3,5 milijono objektas) projektai. Jie buvo svarstyti, nedavus pakankamai laiko su jais susipažinti. Patvirtintas prof.architekto U.Becko projektas be varžytynių. Kuratorijos kontrolės komisija savo darbą atlieka paviršutiniškai.

Su Vasario 16 gimnazijos ir jos Kuratorijos darbu supažindino direktorius Andrius Šmitas. Praėjusiais mokslo metais buvo 60 mokinių. Veikė choras, orkestras, taut. sokių grupė, ateitininkai, skautai, sportininkai. Buvo ruošiamos iškylos po Vokietiją ir į užsienį. Išleisti 4 abiturientai. Šiais mokslo metais turime 80 mokinių iš 9-ių kraštų: 48 iš Vokietijos, o kiti - iš užjūrių. Abitūros egzaminus laikys 7 abiturientai. Rūpinamasi užimti mokinius laisvalaikiu: veikia Meilės Mickienės vadovaujami skautai, Marytės Šmitienės globojami ateitininkai, padidintas orkestras, pertvarkyta taut. šokių grupė, ruošiamos raiškaus skaitymo, rašinių ir kitokios varžybos; ir žiemą neapleidžiamas sportas, mokiniai vežiojami į teatro spektaklius bei koncertus, įvairias parodas.

Šiemet abiturientai laikys egzaminus jau Hesseno krašte, bet ta pačia tvarka kaip ir Baden-Württemberge, tik palengvinta procedūra. Tai turėtų teigiamai atsiliepti į pažymius. Pasitraukė 4 mokytojai. Jų vietoje pasamdyti nauji. Mokytojų bei auklėtojų sąstatas šiemet geresnis už pernykštį.

Nuo 1985 pradžios ėmus mokėti tokius atlyginimus, kokie mokami ir vokiečių gimnazijų mokytojams, mokyklos ir bendrabučių samata pasiekė 1.260.000 DM: 935.000 DM bus gauta iš vokiečių ir 325.000 DM - iš lietuviškų šaltinių. Reikalaujama, kad bent 1/3 visų išlaidų padengtų lietuviai, bet šis santykis vis dar nepasiekiamas. 210.000 DM nuostolių gimnazijai padarė gaisras. Jiems padengti 50.000 DM gauta iš draudimo, 45.000 DM davė Federal. vokiečių vyriausybė, 15.000 DM Vokietijos katal. vyskupai, 68.000 DM surinkta aukų ir dar trūksta 32.000 DM. Gimnazijos tarnautojams atlyginimus moka Federal. vyriausybė. Nuo š.m.sausio 1 juos pakėlus, susidarė sunkumų tiekuo pat pakelti ir bendrabučių tarnautojams. Gimnazijos tarnautojai sutiko 3% savo algos skirti bendrabučiams.

Pilies atstatymu rūpinasi Vokietijos LB valdyba, o berniukų bendrabučio statyba - Vasario 16 gimnazijos kuratorija. Statybos vykdytoju Kuratorija (ne Kuratorijos valdyba) pasirinko projekto autorių archit.prof.Ulrich Becką, dar prieš pilies gaisrą be atlyginimo ruošusį statybos projektus. Galutinų planų jis paprašytas tik tada, kai buvo gautas vokiečių vyriausybės pažadas statybą finansuoti.

Kuratorijos kontrolės komisija savo darbą atliko be priekaištų. Reikia žinoti, kad visą Kuratorijos atskaitomybę smulkiai tikrina dar Federal.vidaus reikalų ministerija ir Federal. atlyginimo įstaiga (Bundesausgleichsamt), ant kiekvienos sąskaitos uždėdama štampuką "geprüft".

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui Robertui Slavikui išvykstant į JAV-bes, š.m. vasario 24 išrinkta nauja Valdyba, kurią sudaro: pirmininkė Inga Bitautaitė, general. sekretorius Rimas Gumuliauskas ir išdininkas Joachimas Freteris. Tai turbūt pirmoji Jaunimo sąjungos valdyba, kurios visi nariai priklauso Vokietijos LB. Pirmininkė pranešė, kad naujoji Valdyba yra numaciusi sudaryti išsamią Vokietijos lietuviškojo jaunimo kartoteką bei adresyną, ruošti paskaitų savaitgalius, paveikiai prisidėti prie suruošimo Joninių š. m. birželio 22 Romuvoje.

Per d i s k u s i j a s buvo pastebėta, kad jei Vokietijos LB politinė veikla ir nėra labai plati, bet ji nėra ir nereikšminga. Ruošiant įvairius renginius, ypač centrinius Vasario 16 minėjimus, į juos atsilanko vokiečių parlamentarai bei visuomenės darbuotojai ir laikraštininkai. Tiek Vokietijos Bundestage, tiek ir Hesseno Landestage LB ir gimnazija turi joms palankių žmonių. Visuomeninių ar politinių reikalų komisija galėtų turimus santykius pagilinti ir praplėsti.

Daugiau laiko pareikalavo svarstymas Mokesčių įstaigos (Finanzamt) įrašo į LB statutą, kuriame turi būti numatytas ir tas atvejis, jei kada nors LB likviduotųsi. Kam atitektų jos turtas? Po įvairių siūlymų prieita išvada, kad praktiškos reikšmės toks testamentinis įrašas neturi, nes statutą visada galima pakeisti. be Finansų įstaigos leidimo. Tuo tarpu LB nemano likviduotis. O jei kada toks laikas ateitų, tai LB turto klausimą išspręstų tuometinė Taryba. Kai kam nepatiko LB termino vertimas į vokiečių kalbą Volksgemeinschaft žodžiu, bet neradus tinkamesnio, nubalsuota jis palikti. Galutiną Mokesčių įstaigos pasiūlytą tekstą suredaguoti per pietų pertrauką paprašyti V. Bartusevičius, dr. V. Lėnertas, J. Lukošius ir A. Šmitas.

Iškeltas klausimas, ar LB valdyba turėjo teisę samdyti architektą ruošti pilies atstatymo planus be Tarybos pritarimo. Išsiaiškinta, kad pagal LB statuto 30 str. g Taryba "sprendžia nekilnojamo turto įsigijimą, įkeitimą ir perleidimą". Tie reikalavimai neliečia pilies atstatymo po gaisro draudimo įstaigos pinigais. To nepaisydama, Valdyba norėjo gauti Tarybos pritarimą. 1984 gruodžio 8 buvo šaukiamas neeilinis Tarybos suvažiavimas, bet daugeliui narių negalint dalyvauti, jis neįvyko. Pasiūlyta dabar pritari pilies atstatymui pagal iškabintus planus.

Dar priešpiet be ilgesnių diskusijų suspėtas patvirtinti 1984 gruodžio 31 balansas . 1.150.287,63 DM.

Popiet priimtas LB statuto papildymas. Jame sakoma, kad LB siekia visuomenei naudingų tikslų, suminėtu tame Mokesčių surinkimo taisyklių perskyrime, kuriame kalbama apie tikslus, kuriems taikomos mokesstinės lengvatos. LB tikslai - tėviškės tradicijų puoselėjimas, tautiečių globa ir tautiškumo palaikymas. Tiems tikslams įgyvendinti ypač rūpinamasi lituanistiniu švietimu, steigimu bei išlaikymu liet. chorų, tautinių šokių grupių bei kitų ansamblių, bibliotekų, muziejų, Lietuvių kultūros instituto, ruošimu vaikų stovyklų, mokslinių konferencijų, lietuviškųjų studijų savaitių ir kitų kultūrinių renginių. Bendruomenės veikla nesavanaudiška - jos pagrindiniai tikslai nėra ūkinio pobūdžio. Bendruomenės lėšos naudojamos tik statute numatytiems tikslams. Jos nariai negauna jokių mokėjimų iš Bendruomenės lėšų. Negali būti daromos Bendruomenės tikslų neatitinkančios išlaidos arba mokami pernelyg aukšti atlyginimai. Bendruomenei likviduojantis arba atkritus ligšioliniams tikslams, jos turtas panaudojamas aukščiau suminėtiems siekimams su mokesstinėmis lengvatomis įgyvendinti. Nutarimai dėl turto būsimo panaudojimo gali būti vykdomi tik gavus Mokesčių įstaigos sutikimą.

Atskiru nutarimu Taryba pritarė Valdybos patiektiems planams remontuoti nudegusią Romuvos pilį draudimo duodamais pinigais ir investuoti turimus 500.000 DM reikalingiems pakeitimams. Reikalui esant ir turint lėšų, Taryba įgaliojo Valdybą minėtas sumas peržengti.

Statybų priežiūros įstaiga, išduodama leidimą remontuoti pilį, reikalauja, kad būtų paskirtas darbų priežiūrėtojas. Taryba nutarė leisti Valdybai pasamdyti apmokamą asmenį pilies atstatymui priežiūrėti.

Patvirtinta Valdybos pateikta provizorinė 1986 sąmata 88.120 DM.

Svarstytas INFORMACIJŲ leidimo padažninimas ir jų turinio pagyvinimas. Redaktorius siūlė "Informacijų" leidimą atskirti nuo reikalų vedėjo pareigų, pavedant jį atskiram asmeniui. Klausimas liko neišspręstas.

Ilgiau apsisotota prie politinių reikalų komisijos steigimo, nurodant, kad jos lauktų daug darbų, nes trūksta išsamesnės informacinės knygutės vokiečių kalba apie Lietuvą, vokiečių spaudoje pasirodo apie Lietuvą klaidingų žinių, kurias reikia atitaisyti, mokykliniuose vadovėliuose nebėra vietos ir Lietuvos vardui, reikia kalbėtis su Deutsche Welle radiju dėl

žadamų įvesti transliacijų Pabaltijo kalbomis ir t.t. Jonas K.Valiūnas pažadėjo pateikti leidinėlių vokiečių kalba apie Lietuvą. Referentu politiniams reikalams išrinktas mokytojas Kostas Grodbergas.

Kiek anksčiau Vasario 16 gimnazijai remti fondo pirmininkas inž.Juozas Sabas painformavo apie to fondo piniginę apyvartą nuo 1983 iki šios dienos. Gauta aukų gimnazijai 76.577,54 DM, statybai - 5.972,--DM, iš palikimų - 43.027,30 DM ir palūkanų - 2.025,91 DM. Iš viso gauta 127.602,75 DM. Per tą patį laikotarpį išleista: gimnazijai - 61.500,--DM, statybai - 29.000,--DM, stipendijoms - 3.890,--DM ir teismui - 118,40 DM. Iš viso išleista 94.508,40 DM. Šiuo metu Fondo sąskaitoje yra 33.094,35 DM.

Sudaryta komisija iš Alinos Grinienės, Vingaudo J.Damijonaičio ir dr.Viliaus Lénerto lėšoms Lituanistikos katedrai telkti. Čia pat spontaniškai suaukota 515,--DM.

Dabartinė Valdyba (pirmininkas inž.Juozas Sabas, vicepirmininkas vyr.mokytojas Vincas Bartusevičius, sekretorė mokytoja Marija Šmitienė, išdininkas Arminas Lipšys ir narė jaunimo reikalams Živilė Grodbergienė) sutiko savo pareigas eiti dar vienerius metus.

Į Kontrolės komisiją išrinkti dr.Saulius Girnius, Ričardas Tendzegolskis ir Jonas Vitkus.

Garbės teismas pasiliko senos sudėties: pirmininkas dipl.teis.Justinas Lukošius, pavaduotojas inž.Jonas K.Valiūnas ir nariai - dr.Vilius Lénertas ir dr.Jonas Norkaitis.

Atskira rezoliucija visi Tarybos nariai įpareigoti aktyviai prisidėti prie Valdybos ruošiamų renginių.

V.Bartusevičius ir dr.J.Norkaitis paprašyti paruošti padėkos raštus Bonnos ir Hesseno krašto vyriausybėms už paramą Vasario 16 gimnazijai ir Vokietijos lietuvių Bendruomenei.

Uždarydamas sesiją, pirmininkas išreiškė pasitenkinimą, kad ji buvo konstruktyvi ir vaisinga.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

A b i t u r i e n t a i

Šiomet abitūros egzaminus laiko 7 mokiniai: 5 mergaitės - Marytė Balaišytė, Lili Burškaitytė, Monika Gaižauskaitė, Lidija Kuršytė ir Erina Seidlerytė, ir du berniukai - Gintautas Korintas bei Orenas Levšteinas. Abitūros egzaminų rašomuosius darbus rašė kovo 25, 26, 28 ir 29. Egzaminus žodžiu laikys birželio 3 ir 4.

V e l y k ū a t o s t o g o s

prasideda kovo 30 ir baigiasi balandžio 14. Tą dieną mokiniai suvažiuoja į bendrabutį. Pamokos prasidės balandžio 15.

V a s a r o s a t o s t o g o s

prasidės liepos 6 ir baigsis rugsėjo 1. Pamokos prasidės rugsėjo 2.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖS, CHORO ir ORKESTRO PASIRODYMAI

Gegužės 4 - Homburg/Saar. VLB Saaro krašto apylinkės Motinos dienos minėjime.

" 5 - 14 val. Heppenheime. Vokiečių pabėgėlių sąjungos (Bund der Vertriebenen) renginy.

" 19 - Hofheime prie Frankfurto a.M. Vokiečių pabėgėlių suvažiavime.

" 22 - 19 val. Triero katal.akademijos renginy apie Lietuvą Triere, Auf der Jüngt 1

Birželio 9 - Schwetzingene. Bavarij sąjungos (Bayern-Verband) renginy.

" 16 - Stuttgart. Pan-Europa-Union renginy.

" 22 - Hüttenfelde. Vasario 16 gimnazijos Romuvoje ruošiamose JONINĖSE.

V a s a r i o 1 6 m i n ė j i m a s

Mūsų mokykla liko ne tik vienintelė lietuvių gimnazija Vakarų pasauly, bet ir turbūt vienintelė lietuviška institucija, švenčianti Vasario 16 tą pačią dieną, kokia savaitės dieną ji bebūtų. Ši tradicija čia tokia tvirta, kad trisdešimt su viršum metų neįstengė jos pajudinti. Šiomet nei -18°C šaltis nesutrukdė minėjimo ne tik apšildytose patalpose, bet neatbaidė mokinių nei nuo rytinio vėliavos pakėlimo parke prieš apdegusią ir apledėjusią pilį. Tautinio solidarumo skatinami, į vėliavos pakėlimo iškilmę iš šiltų kambarių atskubėjo prie šalčių daugiau ar mažiau pripratę jaunuoliai iš Vokietijos ir Šiaurės Amerikos, bet ir plonais dra-

buželiais apsivilkę jaunuoliai iš Argentinos, Venezuelos bei Kolumbijos. Vėliavą pakėlė uniformuoti skautai. Sugiedotas tautos himnas.

Iškilmingas pamaldas katal. bažnytelėje, išpuoštoje gėlėmis, šv. Kazimiero ir Aušros Vartų Dievo Motinos bronziniais paveikslais bei vyčiu, laikė gimnazijos kapelionai kunigai Jonas Dėdinas ir Fr. Skėrys. Prie altoriaus įneštos Lietuvos ir ateitininkų vėliavos su skautų ir ateitininkų asistomis. Pamaldas pradėjo kun. Fr. Skėrys evangelikų giesmėmis ir psalme. Jis ir pamokslą pasakė. Anot jo, tautos tol klesti, kol jų vaikai gerai atlieka savo pareigas. Turime šventų pareigų Dievui ir sunkią okupaciją kenčiančiai tėvynei. Užsitęsusi tremtis mus veikia neigiamai - imame pamiršti savo pareigas. Ateinančią savaitę prasideda adventas - susimąstymo ir atgailos laikas. Kristaus kančių kelias vedė į Prisišėlimą. Ir mūsų tautos agonija baigsis prisikėlimu, jei jos nariai uoliai atlikinės savo pareigas Dievui ir tėvynei.

Šv. mišias aukojo kun. J. Dėdinas. Jis priminė, jog švenčiame ne tik savo tautos šventę, bet ir mokyklos vardadienį bei gimtadienį ir kvietė dėkoti Dievui už suteiktą malonę, kurios dėka per 30 su viršum metų galėjome tas šventes čia švęsti. Nedaug pasaulyje tėra vietų, kur iškilmingai sunešamos Lietuvos vėliavos, o altoriai puošiami mūsų šventųjų paveikslais ir tautinėmis emblemomis. Visos mišių maldos bei maldavimai buvo pritaikyti šiai šventei. Skambėjo naujosios giesmės, vargonuojant muzikos mokyt. Arvydui Paltinui.

Gimnazijos valgyklos salė buvo papuošta mūsų trispalve ir vyčiu. Iškilmes pradėjo uniformuoti skautai-ės. AUŠROS tunto komendanto Pauliaus Mickaus šaukimu į priekį išėjo 16 skautų ir 18 skautų. Perskaityti įsakymai, kuriais Petras Veršelis skiriamas skautų vyčių kandidatų globėju, dvi mergytės priimamos į paukštytes ir 1 berniukas į vilkiukus. Visi trys davė skautų įžodį. Visi skautai sustoję rateliu ir susikibę rankomis, sudainavo Lietuva brangi. Skautų iškilmes paruošė ir joms vadovavo AUŠROS tuntininkė s. Meilė Mickienė.

Su Lietuvos nepriklausomybės atstatymo epizodais supažindino kun. Fr. Skėrys, nušviesdamas padėtį per I pasaul. karą, lietuvių atstovų pastangas kelti nepriklausomybės klausimą įvairiose tarptautinėse konferencijose, kol pagaliau prieita prie Vasario 16 Akto paskelbimo. Turėta sunkumų jį paskelbti ir dar daugiau - tą Akta įgyvendinti. Pirmieji nepriklausomą Lietuvos valstybę pripažino vokiečiai (1918.III.29), antrieji - iš Lietuvos išvyti bolševikai (1920.VII.12). Netrukus Lietuva buvo priimta į Tautų Sąjungą, tapdama pilnateisiu tautų šeimos nariu. Prie Lietuvos valstybės kūrimo prelegentas priskyrė ir Klaipėdos krašto prijungimą 1923 sausio mėn. Šie faktai Lietuvoje šiandien nutylimi arba iškreiptai aiškinami. Jaunoji karta įtikinėjama, kad nepriklausomybės laikotarpis nieko gera Lietuvai nedavė, tik sutrukdė pažangą, kurią būtų padariusi sovietinių tautų šeimoje. Bet ir tėvynėje yra žmonių, kurie teisingai nušviečia mūsų tautos praeitį, nors už tai užmoka savo laisve. Turime džiaugtis, kad mūsų mokykloje galime semtis teisingas Lietuvos istorijos žinias.

Kas šiandien laukia kovotojų už tiesą ir pagrindines žmogaus teises okup. Lietuvoje, pavaizdavo ateitininkai. Į priekį su dideliais lakštais spalvoto kartono išėjo Marytė Balaišytė, Astrida Kairytė, Daiva Korintaitė, Virgilijus Jocys, Aleksandras Janulytis ir Oktavijus Rutkauskas. Kiekviename jų buvo užrašyta sovietų nubausto lietuvių pavardė. Erina Seidlytė perskaitė straipsnį iš pogrindžio laikraščio "Lietuvos ateitis" apie komunistų kankinamus Viktorą Petkų, Balį Gajauską, Julijų Sasnauską, Vytautą Skuodį, kun. Sigitą Tamkevičių, Povilą Pečeliūną, Gintautą Iešmantą, kun. Alfonsą Svarinską, Liudą Dambruską, Antaną Terlecką, Jadvygą Bieliauskienę. Po kiekvieno kovotojo suminėjimo iškeltas plakatas su jo pavarde, o Darygą Sužiedelis garsiu plaktuko dūžiu skelbė kokia bausme nubaustas. Bausmės bausios: 15, 12, 10, 8 metai gulago. Tai pabaltiečiams, ypač lietuviams skiriamos normos. Salėje viešpatavo susimąstymo kupina tyła. Daiva Korintaitė perskaitė dar ir eilėraštį.

Po trumpos pertraukėlės prabilo menas - dainos, muzika, šokiai. Į 40 dainininkų išaugęs mišrus choras padainavo Naujajio Užtrauksim naują giesmę broliai, ir liet. liaudies dainą - Apynėlis bijo vėjo. Vėliau pakaitomis spalvingą programą atliko ir mergaičių choras, 8-ių porų tautinių šokių grupė, 10-ties muzikantų orkestras, mergaičių trio ir Milda Motekaitytė solo. Chorą bei orkestrą paruošė ir dirigavo, o taip trio ir solistę vargonėlis palydėjo veiklusis muzikos mokyt. Arvydas Paltinas. Tautinių šokių grupę suorganizavo ir išlavino Živilė Grodbėrgienė. Tautinius šokius akordeonu palydėjo A. Herbstas. Choro bei orkestro ir šokėjų pasirodymas įtikino, kad nuo mokslo metų pradžios per palyginti trumpą laiką pavyko pasiekti gerus rezultatus. Jie gali drąsiai rodytis ne tik mokyklos renginy, bet plačiai lietuvių bei svetimtaučių visuomenei. Tą pat galima pasakyti ir apie M. Motekaitytės dainavimą, kurio ji rimtai mokosi.

Šis uždaras koncertas buvo lyg generalinė repeticija, o kartu ir padrašinimas prieš centrinį Vasario 16 minėjimą vasario 23 Hüttenfeldo Bürgerhaus'e.

K u r a t o r i j o s n a r i ų s u s i r i n k i m a s

įvyko š.m. kovo 16. Gripo epidemijos paliesti negalėjo atvykti keletas Kuratorijos narių, taip kad iš 11 narių susirinko tik 7: 3 Valdybos nariai - pirmininkas tėv. Alf. Bernatonis, vicepirm. A. Šmitas bei išdininkas J.K. Valiūnas - ir R. Baliulis, A. Lipšys, kun. Br. Liubinas ir kun. Fr. Skėrys. Susirinkimui pirmininkavo kun. Br. Liubinas, sekretoriavo Rič. Baliulis. Pranešimą apie Valdybos darbus pateikė tėv. Alf. B e r n a t o n i s . Apie gimnazijos ir bendrabučių darbus bei naujos statybos reikalus painformvo direktorius Andr. Š m i t a s . Su Kuratorijos 1984 gruodžio 31 balansu, 1984 apyskaita ir 1985 bei 1986 sąmata supažindino išdininkas J.K. V a l i ū n a s . Kontrolės komisijos protokola perskaitė kun. Fr. S k ė r y s , pastebėdamas, kad jokių nereguliarumų nerasta ir siūlė atleisti Valdybą nuo atsakomybės už 1984, ką susirinkusieji po trumpų diskusijų ir padarė.

Šalia 1984 apyskaitos, siekiančios 1.474.963,58 DM, taip pat priimta 1986 sąmata 2.021.810,-- DM, įskaitant baldų pirkimą naujam bendrabučiui ir naujų sporto aikščių įrengimą. Sąmata palyginti su apyskaita todėl žymiai didesnė, kad nuo 1985 sausio 1 gimnazijos mokytojams ir kitam personalui mokamos tokio dydžio algos, kaip ir vokiečių gimnazijose. Algoms reikalingą sumą duoda Bonnos vyriausybė. Kuratorijos susirinkimas pasidžiaugė, kad gimnazijos personalas po algos pakėlimo sutiko 3% savo atlyginimo aukoti gimnazijos išlaikymui.

Ilgiau kalbėta apie statybą, ypač apie lėšų telkimą. Nutarta naujame berniukų bendrabutyje reprezentacinėje vietoje patalpinti lentą su stambesnių aukotojų pavardėmis ir jų paaukotomis sumomis. Į garbės lentą bus įrašyti visi, kurie naujai statybai paaukos 3.000,--DM. Auksūsieji bent šimtą bus įtraukti į garbės knygą.

Dėl pasikeitusių įstatymų Mokesčių įstaiga pareikalavo keisti kai kuriuos statuto straipsnius, kad gimnazijai ir ateityje nereiktų mokėti mokesčių ir galėtų išrašyti oficialius pažymėjimus aukotojams, norintiems paaukotas sumas nusirašyti nuo mokesčių. Visi susirinkusieji su pakeitimais vienbalsiai sutiko. Kadangi statutui keisti reikalinga 2/3 narių dauguma, nutarta balsavimą praveisti raštu.

Nemažai kalbėta ir mokslo bei auklėjimo klausimais. Daug dalykų buvo aptarta ir nuspręsta, bet posėdis tetruko 3 valandas. Tačiau reikia pastebėti, kad dėl įvykusio gaisro ir ruošiamos statybos, tai buvo penktas Kuratorijos narių susirinkimas per vienerius metus.

SKAUTŲ VĒLIAVOS PAŠVENTINIMAS ir KAZIUKO MUGĖ

Į Frankfurtą a.M. atsikėlusį M i c k ų šeima labai pagyvino Vasario 16 gimnazijos skautus. Savo dukrą Nidą ji atsiuntė į gimnaziją, o Meilė Mickienė su sūnumi Pauliu ėmėsi vadovauti AUŠROS tunto skautams, beveik kiekvieną savaitgalį praleisdami Romuvoje. Uolaus darbo vaisiai netruko pasirodyti. Dabar tuntu sudaro Gražinos draugovė, apjungianti 20 skaučių, ir Vytauto Didž. draugovė, sutelkusi 26 skautus. Taigi daugiau kaip pusė mokinių yra skautai. Nuo šių mokslo metų pradžios jie ėmė ir viešai rodytis. Per iškilmes uniformuoti skautai ne tik pakelia į stiebą lietuvišką vėliavą, bet su ja ir į bažnyčią ateina. Dabar įsigijo puošnią skautišką vėliavą, pagamintą pagal vyr.sk. Danutės Batūrienės projektą. Tai Toronto (Kana) skautų dovana.

Vėliava buvo iškilmingai pašventinta kovo 23, dalyvaujant visiems uniformuotiems skautams su savo vadais, kitiems mokiniams ir svečiams. Krikšto tėvais pakviesti gimnazijos ūkio vedėja Eugenija L u c i e n ė ir direktorius Andrius Š m i t a s . Valgyklos salėje skiltimis išsirikiavusių sesių ir brolių raportus priėmė tunto adjutantas Paulius Mickus ir perdavė tuntininkei M. Mickienei. Vyr.sk. vyr. sl. Jūratė Lemkienė perskaitė Toronto skautų vėliavos dovanojimo raštą-sveikinimą. Dovanojimo aktą paskelbė komendantas P. Mickus. Šventino tunto dvasios vadai - kun. J. Dėdinas ir kun. Fr. Skėrys.

Kalbėjo kun. Jonas D ě d i n a s , įtaigaudamas, kad skautai būtų tokie skaidrūs, kaip tos vėliavos spalvos, ir tokie (moraliskai) švarūs, kaip jų uniformos. Gražu, kad prie vėliavos prisegtas ir šv. Kazimiero medalis. Ką nors šventinti reiškia pavesti ypatingai Dievo globai. Dievas tokias intencijas priima ir siunčia Angelą Sargą. Aušros tuntas daro sutartį su Dievu. Skautai pasižada gyventi ir elgtis pagal savo įžodį - Dievui, Tėvynei, Artimui - o Dievas laimina. Kas sulaužo sutartį, užsitraukia bausmę. Tunto vėliava, - rašoma kvietime, - skautų organizacijos ideologijos simbolis, nematomos idėjos matomas ženklas. Tą skautų idėjų simbolių bei ženklų čia ir šventiname.

Kun. Fr. S k ė r y s perskaitė jo paties sukurtą vėliavos šventinimo maldą, o kun. Dėdinas pašventino vėliavą. Visi sukalbėjo Tėve mūsų ir sugiedojo Marija, Marija. Krikšto tėvai perdavė vėliavą tuntininkei, o ši - gimnazijos skautams. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Paulius Mickus perskaitė įsakymą, kuriuo daug skaučių-tų keliami į aukštesnį laipsnį. Jie

davė, kiekvienas atskirai kartodamas tuntininkės Mickienės skaitomą įžodį ir priklaupęs bučiuodamas vėliavą. Gerojo darbelio mazgelius užrišo dvasios vadai, o tėvynės ilgesio - krikšto tėvai. O jei buvo tikrieji tėvai, tai jie užrišo. Tuntininkė Mickienė apdovanota didele puokšte gėlių. Tada ji paskelbė, kad sueiga baigta, prasideda Kaziuko mugė. Kvietė visus vaišintis, susipažinti su skaučių ir skautų rankdarbiais bei Velykų margučiais, o jei kas patiks - ir įsigyti, o taip pat išbandyti savo laimę loterijoje.

Vaišintis tikrai buvo kuo - karšta kava bei arbata kvepėjo, o stalas linko apkrautas tortais ir pyragais. Buvo ir skani staigmena - karšti koldūnai arba mėšėčiai, nekaltant jau apie dešreles su kopūstais.

Vėliavos šventinimo iškilmės ir Kaziuko mugė truko ketvertą valandų.

----- xXx -----

S t u t t g a r t

Paskutinieji Vokietijoje, bet gražiai Vasario 16 atšventė stuttgartiškiai kovo 3 Kolpingo vardo namuose Bad Cannstatt'e.

Pradėjo popiet tų namų koplyčioje ekumeninėmis pamaldomis, kurias laikė kun. Senkus ir kun. Skėrys.. Kun. Fr. Skėrys savo pamoksle vystė apaštalo Pauliaus (1 Kor 14,8) mintį apie trimitą, duodantį ženklą stoti į kovą. Į kovą, kur ne kardai žvanga, bet aidi laisvės ir nepriklausomybės šūkiu, kviečia mūsų organizacijos. Tik reikia jų balsą išgirsti. Kovos trimitai ataidi ir iš okupuotos Lietuvos, kur dag pasišventusių jos sūnų ir dukrų aukojasi, reikalaujami tikėjimo laisvės ir žmogaus teisių.

Kun. Kazimieras Senkus šv. mišias atnašavo už Lietuvą ir taiką tarp tautų. Buvo giedamos lietuviškos giesmės, palydint trimitininkams Jegeriams.

Kolpingo namų salėje sveikinimo kalbas pasakė Pabaltiečių draugijos pirmininkas dr.H.J. Dahmen, Rottenburgo-Stuttgarto vyskupijos bei vyskupo dr.G.Moser atstovas prel. Johannes Barth ir estų atstovė Nichtig. Dalyvavo ir Vidaus reikalų ministerijos pareigūnė pabėgėlių reikalams Eberhardt.

Paskaitą istorinio-religinio turinio skaitė Saarbrūckeno universiteto docentas istorikas dr.Heiner Timmermann, gvildendamas Lietuvos vietą Europoje ir jos galimą įnašą.

Gausi ir įvairi buvo meninė programa. Ją pradėjo trimitininkai Manuela ir Haraldas Jegeriukai, pagrodami keletą melodijų, tarp jų ir St.Šimkaus/Sauerweino Lietuviais esame mes gimę. Gražiai į programą įsijungė ir dvi Vasario 16 gimnazijos mokinės - Gabija Diavaraitė ir Daiva Korintaitė - dainomis ir deklamacijomis. Daiva paskaitė ir savos kūrybos.

Šešetą A.Raudonikio, J.Stankūno, St.Šimkaus ir J.Žilevičiaus komponuotų, daugiausia mūsų liaudies dainų, padainavo solistė Bronė Spies - Gailiūtė iš Belgijos. Pianinu ją palydėjo Alfred Appenzeller.

Visiems sugiedojus Maironio Lietuva brangi ir Kudirkos tautos himną, prasidėjo jaukus pobūvis su užkandžiais ir nuoširdžiais pašnekėsiais.

--- oOo ---

M I R U S I E J I

Pranciskus GAUBYS mirė 1985 vasario 22 Velbert'e 15 širdies priepuolio ištiktas. Palaidotas vasario 26 Neviges kapinėse. Atsisveikinti atvyko apie šimtas su velioniu dirbusių įmonės inžinierių, kaimynų bei draugų. Iš Hüttenfeldo buvo nuvykęs ir svainis Vilius Lemke su šeima. Laidojimo apeigas atliko ir gedulingas mišias aukėjo parapijos klebonas olandas ir tėv.dr.Konstantinas Gulbinas. Lietuviai sugiedojo Marija, Marija.

Velionis buvo gimęs 1935 gegužės 17 Palangoje. Įsigijęs statybos inžinieriaus specialybę Vilniuje, iki 1960 dirbo Klaipėdoje. Repatrijavęs į Vak.Vokietiją, gavo darbą savo profesijoje ir pasėkmingai dirbo. Įmonės vadovybės ir bendradarbių buvo labai vertinamas. Jiems daug pasakojo apie Lietuvą. Kai kurie bendradarbiai net buvo nuvykę į Lietuvą susipažinti su jo gimtuoju kraštu. Labai sielojosi, kad negavo leidimo aplankyti gimtosios Palangos.

Dirbdami abu su žmona, pasistatė gražų namą ir jau buvo pasiruošę statytis antrą. Paliko liūdinti našlė Valerija, du sūnūs - Gintaras ir Feliksas -, o Palangoje - trys broliai ir kitos giminės.

E u g e n i j a ALEKSAITĖ, VLB Hannoverio apylinkės narė, mirė 1985 vasario 25 Hannover-Stöckene - po keliolikos dienų rasta savo bute negyva. Palaidota kovo 13 to miesto kapinėse. Buvo gimusi 1914 rugsėjo 13 Jekiškiuose, Vilkaviškio apskr. Buvo labai vieniša. Liko dvi ištekėjusios seserys JAV-bėse, kurias ją paremdavo.

V i n c a s ŠIURKUS mirė š.m. vasario 22 Stuttgart-Dürlewange širdies liga. Palaidotas vasario 27 Steinhaldeno kapinėse. Buvo gimęs 1919 lapkričio 3 Pakalniškių kaime netoli Akmenės. 1941 tarnavo lietuviškuose savisaugos daliniuose. Į Vokietiją atvyko per Austriją. 1949 dirbo Frankfurte a.M., o vėliau Stuttgart-Moehringene amerikiečių darbo kuopoje. Prieš išeidamas į poilsį tarnavo Miesto valdybos žinioje. Liko du sūnūs - Bernd ir Peter, žmona Emma, brolis Antanas JAV-bėse, du broliai ir 4 seserys Lietuvoje.

--- o o o ---

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o

Dr.med. Stasys Šereika iš St.Ingberta/Saar	-----	200 DM
Algimantas J. Braškys iš Frankfurto a.M.	-----	100 "
XY iš Bonnos, Jeronimas Jarumbavičius iš Ludwigshafeno ir Zigmas Vencius iš Heidesheimo po	-----	50 "
Vilius Lemke iš Romuvos ir S.Kasparas iš Londono (Didž.Britanija) po	-----	40 "
Povilas Baužys iš Horbo 4	-----	35 "
Kazys Bernotavičius iš Kaiserslauterno	-----	30 "
Fr. Šlenteris iš Bremeno, Elma Preuss iš Lebenstedto, Jonas Stravinskas iš Limburgo, Elena ir Juozas Kairiai iš Müncheno, Vyt.Deveikis iš Heidesheimo, Tadas Mickus iš Frankfurto a.M. ir Ignas Šmigelskis iš Heuchelheimo po	-----	20 "
Ačiū.		

N u m a t o m i r e n g i n i a i

- Balandžio 26-28 - Vokietijos ateitininkų šventė Memmingene su paskaitomis, menine programa, moksleivių įžodžiu ir iškyla.
- Gegužės 11 ir 12 - Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimas Vasario 16 gimnazijoj. Kvietimai ir programa bus išsiuntinėti.
- Birželio 22 - Joninės Vasario 16 gimnazijoje. Pradžia - 15 val. Vakare bus laužas.
- Liepos 28 - rugpjūčio 10 - Lietuvių vaikų vasaros stovykla Romuvoje, Hüttenfelde.
- Rugpjūčio 11-18 - XXXII Europos lietuviškųjų studijų savaitė Italijoje, netoli Veronos. Jų metu įvyks ir Europos kraštų LB vadovų suvažiavimas. Jau užsakyti bilietai į G.Verdi operą AIDĄ rugpjūčio 13 Veronos arenoje.
- Spalio 18-20 - Lietuvių kultūros instituto mokslinė konferencija ir suvažiavimas Hüttenfelde.

A t s i ū s t a p a m i n é t i

Dr.Wilhelm Storost-Vydūnas SIEBENHUNDERT JAHRE DEUTSCH-LITAUISCHER BEZIEHUNGEN. 2.Auflage. Kulturhistorische Darlegungen unter Beigabe von zwei Karten und 50 Bildern in Schwarz-und Farbendruck. Verlag: Akademines Skautijos leidykla. Chicago, ILL. USA 1982 m. 502 psl. Drobės viršeliai. Kaina 30 DM + persiuntimas. Platintojas prašo pridėti ir auką. Europoje gaunama tik pas kun.Fr.Skėrį - Mülhauser Str.9, D-6800 Mannheim 71, West Germany. Konto-Nr.744 128 0 Stadtsparkasse Mannheim. BLZ 670 501 01.

Išsamų įvadinį žodį antrai laidai parašė buvęs Vydūno mokinys prof.dr.habil.Viktor Falkenhahn, Berlin. Priede - asmenų bei vietų vardynai ir aukotojų sąrašas. Turiny: Prūsų lietuvių tėviškė, jos gyventojai, senasis aisčių bei baltų kraštas ir tauta, socialinė vokiečių ir lietuvių buklė ordino viešpatystėje ir... naujiems laikams brėkstant.

Pabaltiečių krikščionių studentų sąjunga išleido naują 128 psl. metraštį vokiečių kalba - BALTISCHES JAHRBUCH, kuris išeis kasmet. Redaguoja Artūras Hermanas bei Andrejs ir Dainuvite Urdze. Pirmame numery išspausdinti platesni straipsniai: K.Čeginsko - apie lietuvių 1944 trejtį, M.Bumanio - apie latvių išeivijos kultūrą, K.Brazaitienės - apie moters rolę lietuvių vestuviniuose papročiuose, A.Urdzės - apie socrealizmo reikalavimus. Ir t.t. Metraštį galima įsigyti pas A.Hermaną - C.M.v.Weber-Str.14, 6901 Bammental. Kaina - auka.

J i e š k o g i m i n i ū

Joseph Petružis, gyv. 3 Nancy Road, Milton, Mass.02186, USA, jieško Ella KILPIS ir jos dukros Lilijos. Žinias apie jas prašome siųsti J.Petružiui arba kun.Fr.Skėriui - Mülhauser 9, D-6800 Mannheim 71, tel. 0621-475 591.

Vokietijos LB valdyba, D-6840 Lampertheim 4, Romuva. Tel. 06256-322
Sąskaita banke (Bankverbindung): Deutsche Bank Weinheim, Konto-Nr.5817978 BLZ 670 700 10